

Monumentnummer*: 524488

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82860/177

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar F 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

WOONHUIS van het type landhuis behorend bij de historische buitenplaats Wiltzangk, is gebouwd in 1915 in Engels Landhuisstijl ontworpen door de Rotterdamse architect P. Musly in opdracht van O.F. Weise en in fasen tot stand gekomen. In 1925 is in opdracht van S. v.d. Bergh een plantenserre aan de zuidwestzijde van het huis gebouwd. In het interieur is gebruik gemaakt van historische, van elders afkomstige onderdelen.

Omschrijving

Vrijstaand, deels onderkelderd landhuis met onregelmatige plattegrond heeft een symmetrische hoofdopzet, bestaande uit twee bouwlagen onder een samengesteld schilddak kap met zeeg, welke is gedekt met rode leipannen. Op beide nokhoeken staan schoorstenen met een ijzeren windkap met decoratieve bekroning. Op het hoofddak sluiten in het midden meerzijdige gesloten, steekappen aan, met een lagere nokhoogte. Deze hebben, evenals de torenachtige uitbouwen aan weersindes van de voorgevel, tentdaken met een zeeg. De overige aanbouwen, aan weersindes van de zijgevels worden gedekt door zadel- en schilddaken, enkele zijn voorzien van een gepotdekseld uilenbord. De dakkapellen hebben steekkapjes met dubbele zesruitsramen. De dakschilden aan voor- en achterzijde hebben aan weersindes van het middenrisaliet een dakkapel en één in beide zijdakschilden. de hoog gemetselde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schoorstenen zijn decoratief uitgevoerd in Engelse trant.

De gevels zijn boven het door een rollaag gedekte trasraam van grauwe baksteen opgetrokken in rode handvormsteen (kruisverband) waarbij een felle rode baksteen decoratief in blokpatroon is toegepast rondom de door een rollaag en segmentbogen afgedekte deuren en vensters en langs de geveleinden- en hoeken. De schuine gevelbeëindigingen zijn uitgevoerd met vlechtwerk. Op verschillende plaatsen in de gevel komen terracotta tegeltableaus in reliëf voor met een ruitvormig gemetselde omlijsting.

De enkele en samengestelde raampartijen hebben kruiskozijnen en gekoppelde raampartijen, waarbij de openslaande ramen en bovenlichten en voorzien zijn van een roedenverdeling, deels voorzien van glas-in-lood. De meeste vensters, in het bijzonder van de voor- en zijgevels waren voorzien van persiennes en hebben leipannen als lekdorpel.

De symmetrisch opgezette voorgevel (noordwest) heeft in het midden een torenachtige, door de gootlijst van het hoofdak stekende drielaagse uitbouw met smalle afgeschuinde zijkanten, geflankeerd door drie vensterassen brede langsegevels, die worden afgesloten door zeshoekige hoekrisalieten. Voor de middelste toren bevindt zich een granieten bordestrap van twee treden met afgeschuinde zijkanten, die leidt naar het uitgebouwde rondbogige entreeportaal, dat rust op pijlers. De afgeschuinde zijkanten van het portaal hebben rechtgesloten openingen met door pijlers geflankeerde gemetselde ajourwerk als borstwering. Boven de rondbogige opening bevindt zich een rechthoekige terracotta tegeltableau met turkoois glazuurwerk rondom de naam 'Wiltzangk', geflankeerd door lantaarns.

De teakhouten, met snijwerk uitgevoerde entreedeur heeft een vijftienruitsroedenverdeling, voorzien van drieruits zijlichten en een rondbogig bovenlichten met straalsgewijze roedenverdeling. De eerste verdieping heeft in het midden een kruiskozijn en de afgeschuinde zijkanten hebben een kloosterkozijn. Op de tweede verdieping een driedelige raampartij, geflankeerd door zesruits raam. De zijvleugels hebben boven de plint een decoratieve lijst met siermetselwerk, ter hoogte van de lekdorpels van de begane grond, die gedeeltelijk doorloopt tot over beide hoekrisalieten. Aan weerszijden van de torenachtige uitbouw bevindt zich op de begane grond een dubbel vierruits raam met daarnaast twee vensters. Op de verdieping bevindt zich links een groot samengesteld venster, een klein venster en een kruiskozijn. Rechts bevindt zich een venster dat aan de onderzijde wordt afgesloten door een spaarveld en een kruiskozijn. Beide éénlaags zijvleugels hebben in het tussenlid en het risalerende deel één venster, waarbij die van de linker zijvleugel bestaat uit driedelige raampartijen. Voor het linkergeveldeel, inclusief de zijvleugel bevinden zich in totaal zes koekoeken van de keldervensters.

De symmetrisch opgezette naar de tuin gerichte (zuidoost) gevel heeft in het midden, vergelijkbaar met de voorgevel, een iets slankere, torenachtige, door de gootlijst van het hoofdak stekende drielaags uitbouw met smalle afgeschuinde zijkanten. Op de begane grond heeft de uitbouw tuindeur en op de verdieping een dubbele balkondeur en een balkon met stalen, decoratief uitgevoerde balustrade. Voor het overige komt de vensterindeling overeen met die van de voorgevel. De beide geveldelen aan weerszijden van de torenachtige uitbouw hebben zijn elk twee vensterassen breed en worden afgesloten door tweelaags, vijfzijdige, torenachtige uitbouwen onder een ingesnoerde naaldspits. Aan elke zijde op de begane grond en verdieping voorzien van een achtruits raam. Tussen de torenachtige uitbouw ligt voor de gevel een gemetseld terras met afgeschuinde zijkanten en uitgebouwd concaaf midden, dat in het midden is uitgevoerd met een trap. Tussen de penanten is de balustrade uitgevoerd met gemetseld ajourwerk. De noordoostelijke zijvleugel heeft in het tussenlid en in het risalerende gedeelte een driedelige raampartij. De noordoostelijke zijgevel hiervan heeft een dienstingang met een tweedelige deur met linkers een klein vierruits raam en rechts een dubbel raam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De zuidwestelijke zijvleugel heeft tegen het risalerende gedeelte een rechthoekige serre onder een schilddak met in de zuidoost- en noordoostzijde grote raampartijen met openslaande deuren in stalen kozijnen. Het tussenlid heeft dubbele terrasdeuren met roedenverdeling voor een trapje. Voor de serre bevinden zich gemetselde terrassen met trappen richting de tuin. Aan de achter (zuidwestelijke)-zijde bevinden zich drie rechthoekige vensters. De tegelvloer met een geometrisch patroon (zwart, geel, turkoois) in Art Deco stijl, waarin de hoeken vaste, uit cirkelsegmenten bestaande etageres zijn opgenomen.

INTERIEUR. In het interieur zijn de oorspronkelijk plattegrond en detaillering van, in het bijzonder, de begane grond grotendeels zeer gaaf bewaard gebleven. In de vestibule ligt marmer op de vloer; de overige vertrekken hebben overwegend parket met een geometrisch patroon. Ondermeer de gang, hal en eetkamer hebben een eiken balkenzoldering, lambrisering, deuren, inclusief omlijsting, ingebouwde radiatorkasten met ijzeren rooster, vensterbanken en ingebouwde kasten. De deuren hebben koperen deurknoppen en het originele beslag. Diverse vertrekken hebben schouw met Delftse blauwe, polychrome, dan wel mangaantegeltjes uit de 17de- en 18de eeuw.

De vestibule met dubbele tochtdeur en zijlichten met roedenverdeling, die leidt naar de dwarsgeplaatste gang. Aan de ene zijde van de vestibule is de garderobe (zuidwest) en aan de andere (noordoost) een toilet en een bordestrap met een trapleuning met getordeerde balusters, een betimmering met cassettepatroon en in de doorgang enkele gesneden wapenschilden. In de middenas van het huis heeft de gang tegenover de vestibule een brede doorgang naar de 'hall', geflankeerd door houten gecanneleerde dorische zuilen. De in Oud-Hollandse stijl uitgevoerde hall heeft een schouw met 17de-eeuwse zandstenen pilasters met hermen en leeuwenkoppen.

Ten noordoosten van de hal bevindt zich de eetkamer met lambrisering met panelen en een groen marmeren schouw met tegen de achterwand 18de-eeuwse mangaantegeltjes en een haardplaat. De boezem is geleed door vier ebbenhouten ionische zuiltjes. De in de hoek geplaatste erker heeft een getoogde opening. Ten zuidwesten van de hal is via schuifdeuren de woonkamer toegankelijk, die een vergelijkbare afwerking heeft met paneelbetimmering, ingebouwde kasten en een vergelijkbare erker als in de eetkamer. Boven de grijs geaderde marmeren schouw bevindt zich een driezijdige gesloten glazen vitrinekast. Ten zuidoosten van de vestibule bevindt zich een vertrek met een lage lambrisering en een in Oud-Hollandse trant uitgevoerde schouw met zandstenen cariathiden.

Ten noordwesten van de woonkamer bevinden zich de bibliotheek en de biljardkamer met een zoldering met moer- en kinderbinten, waarbij consoles en kapitelen uitgevoerd met snijwerk in de trant van de Nieuwe Kunst. De wanden bestaan uit vaste beglaasde kasten met Chinese zijde. Onder de kasten zit een lade en erboven een fries. De twee ruimten worden van elkaar gescheiden door schuifdeuren. Aan de noordoostzijde bevindt zich de dienstvleugel met ondermeer betegelde lambrisering en inbouw- en vaste kasten. De keuken bevindt zich nog geheel in oorspronkelijke staat met witjes tegen de wanden, afgesloten door een decoratieve bies. IJzeren schouwkap met geschulpte onderrand, granito-aanrechten, buffetkasten.

Waardering

Het huis Wiltzangk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde:

- als representatief voorbeeld van een landhuis met bijgebouwen, naar analogie van historische buitenplaatsen, kenmerkend voor de eerste fase in de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp.
- vanwege de Engelse Landhuisstijl uit het begin van de 20ste eeuw. Het is tevens van belang voor het oeuvre van de Rotterdamse architect P. Musly.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het landhuis kenmerkt zich door een zeer hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel wat betreft het in- als het exterieur. In bijzonder de begane grond heeft diverse stijlkamers in Neo-stijl.

Het landhuis is van stedenbouwkundig belang vanwege de bijzondere historisch-ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen, in het bijzonder met de tuinaanleg in Nieuwe Architectonische Tuinstijl, die een voortzetting is van de architectuur van het huis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis